

HÄRKÄÄ SARVISTA

Hiljainen on kylätie, joka kerran sun naurustas raikui.
Hiljainen on kylätie, jolla ennen sun laulusi kaikui.
Se oli ennen, mutta nyt sydämes lienee kylmennyt.
Kylätie on hiljainen, niin hiljainen.

(Laulusta Hiljainen kylätie, Toivo Kärki / Orvokki Itä eli Reino Helismaa)

Holtiton kaupparakentaminen vaarantaa etenkin keskisuuret ja pienet maakuntakeskukset, kirjoittaa asun-
toministeri **Jan Vapaavuori** sun-
nuntaidebatissa *Helsingin Sanomien*
mielipidesivulla 13.2.2011.

Vapaavuoren debatti liittyy hänen väitte-
lynsä suurten kauppakeskusten sijoittelusta
yrittäjien sekä kuntien ja maakuntaliittojen
kanssa. Asia on noussut erittäin näkyvästi
esiin Etelä-Savon maakuntakaavan laatimisen
yhteydessä, jossa maakuntaliiton äänitorvena
on ollut maakuntajohtaja **Matti Viialainen**.
Hän on myös koonnut maakuntaliittojen
yhteistä rintamaa ministeriötä vastaan. Va-
paavuori ihmettelee, että kokoomusministeri
joutuu puolustamaan vastuullista markki-
nataloutta vasemmistoliittolaistaustaisen
Viialaisen cowboykapitalismia vastaan.

Asian tärkeyttä osoittaa, että eduskunta
hyväksyi 15.3.2011 äänin 125–24 maankäyt-
tö- ja rakennuslain muutoksen, jolla ohjailaan
yli 2 000 m²:n suuruisten kaupan yksikköjen
sijaintia. Vastustajissa näkyi edustajia mo-
nesta puolueesta mutta ei kokoomuksesta.
Valiokuntakäsittelyssä mm. kaikki keskusta-
laiset vastustivat lakiesitystä.

Olen kuullut mielenkiintoisen tarinan
sammakosta. Jos sammakko pannaan kuu-
maan veteen, se hyppää kiireesti pois. Kun
se sen sijaan laitetaan kylmään veteen, jota
aletaan lämmittää hyvin hitaasti, sammakko
ei ymmärräkään hypätä ajoissa pois vaan jää
veteen ja kuolee.

Me ihmiset olemme tarinan sammakon
kaltaisia. Kun kehitys kulkee vähitellen hu-
nompaan suuntaan, me totumme siihen, kun-
nes noutaja saapuu. Olisiko tuo lain muutos
merkki siitä, että me yritämme vielä viimeisillä
voimillamme korjata tilannettamme?

Suomessa on tapahtunut sotien jälkeisenä
aikana rajuja muutoksia maailmanennätys-
vauhdilla. Agraariyhteiskunta on muuttunut
kaupunkivoittoiseksi ja maan sisäinen muut-
toliike on ollut suurta. Suurin tekijä tässä

kehityksessä on ollut auto. Ilman sitä maailma
näyttäisi aivan toiselta.

Helsingin Sanomien huhtikuun kuukausi-
liitteessä julkaistu **Ilkka Malmbergin** kirjoitus
Keltainen kirkontorni kertoo ABC-asemien
menestystarinasta. Niitä on vuodesta 1998
lähtien tehty 108 kappaletta tasaisesti pitkin
maata pääteitten varsiin niin, ettei maata
kiertäessä muissa paikoissa tarvitse käydä-
kään. Niistä on tullut kuin uusia kirkkoja,
joiden ympärille toiminta järjestyy uudestaan.
Malmberg mainitsee esimerkkinä entisen
Tuuloksen kunnan, joka siirsi käytännössä
päähän ABC:lle. Sinne siirtyi samalla myös osa
naapurikunnan Lammin keskustasta.

Malmberg kävi viisivuotissynttäreillä Pyh-
tään ABC:llä. Kakkua syödessään hän katseli
seinällä olevia kuvia entisaikojen Pyhtäältä.
Pyhtään kirkko seisoo paikallaan ja joki
virtaa sen vierestä, mutta muutoin kirkon-
kylä on lähes eloton. Ennen kirkonkylällä oli
seitsemän kauppaa, ravintola, Matkahuolto,
lääkäri, pankki, suuri Stockforsin puuhiomo,
omat teurastamot, myllyt ja meijerit sekä
työväentaloja, seurantaloja, VPK:n tanssilava
ja niissä kaikissa ohjelmaa. Nyt on lähtenyt
viimeinenkin kauppa.

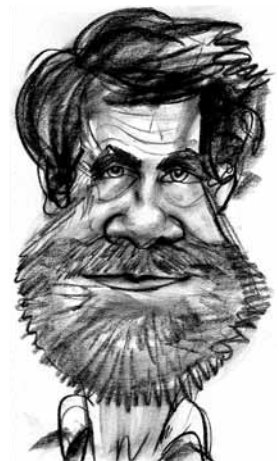
Olen muutaman matkaa tekevän ryhmän
kanssa poikennut ABC:lle, joten voin puhua
omastakin kokemuksesta. S-ryhmä on pyrki-

**”Kun kehitys kulkee vähitellen
huonompaan suuntaan,
me totumme siihen, kunnes
noutaja saapuu.”**

nyt jalostamaan nykyaikaisissa suurissa
pihattonavetoissa kehitetyt menetel-
mät jokaisen peltilehmäcowboyn ja
-cowgirlin ruokintaan ja lypsämiseen
sopiviksi. Kunpa joku ryhtyisi perus-
tamaan teiden varsiin nuotiopaikkoja
eväiden syömiseen.

Työmatkoiltani Keski-Suomessa on jäänyt
mieleen mm. Kuhmoisten Päijälän kylä, enti-
nen Leppäkoski, 17 km kunnan keskustasta.
Se on hiljainen kylä talvisin, mutta vilkastuu
kesällä lomalaisten tullessa. Ennen siellä oli
3-opettajainen koulu, 2 kauppaa, 3 pankkia,
rukoushuone, työväentalo, pienviljelijäyh-
distyksen Päijälän pirtti, kovasinhiomo, saha,
mylly, meijeri, käärenappula-, hammastikku-
ja suutarinnaulatehdas ja käsityöläisiä joka
lähtöön. Linja-auto kulki päivittäin. Nyt siellä
on vielä kirjasto, rukoushuone ja kyläyhdis-
tyksen Päijälän pirtti.

Päijälässä lapsuutta ja nuoruutta viettä-
nyt fil.tri **Sirkka-Liisa Ranta** on kirjoittanut
kotiseudustaan kirjan *Leppäkosken kohinaa*.
Kyläkirjoja on viime vuosina tehty erittäin
paljon. Se kertoo ihmisten tarpeesta etsiä
juuriaan. Myös kodin taidot kuten ruoan
laittaminen, käsityöt ja remontit ovat nyt
suosiossa. Palataan siis vanhaan, josta on
tullut trendikästä antamalla sille Amerikasta
peräisin oleva nimi *homing*.

Raimo Koivistoinen
raimo.koivistoinen@kolumbu.fi